

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE SISTARE

a procesului privind controlul constituționalității unor prevederi din
Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 din 22 decembrie 2022,
din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270
din 23 noiembrie 2018 și din Legea cu privire la Avocatul Poporului
(Ombudsmanul) nr. 52 din 3 aprilie 2014

(nivelul de salarizare a Avocatului Poporului și a personalului Oficiului)

(sesizarea nr. 224a/2023)

CHIȘINĂU

8 august 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Liuba ȘOVA
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 13 octombrie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 8 august 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională la 13 octombrie 2023, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. i) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. i) din Codul jurisdicției constituționale, de către dl Ceslav Panico, Avocat al Poporului.

2. Autorul sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea:

- articolului 10 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 din 22 decembrie 2022;
- articolelor 12 alin. (15), 17 alin. (2) și punctelor 9 – 16 din secțiunea „Note” din Tabelul nr. 2, Anexa nr. 3 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- articolelor 13 alin. (3) și 36 alin. (5) din Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

3. La 1 iulie 2024, autorul sesizării a înregistrat un demers la Curtea Constituțională prin care a solicitat modificarea obiectului sesizării. Autorul a solicitat ca articolul 10 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 din sesizare să fie înlocuit cu articolul 10 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418 din 22 decembrie 2023.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

4. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

Articolul 59¹

Statutul și rolul Avocatului Poporului

„(1) Avocatul Poporului asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(2) Poate fi numit Avocat al Poporului persoana care se bucură de o reputație ireproșabilă, are înaltă competență profesională și activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului.

(3) Avocatul Poporului este numit în funcție de către Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, în baza unei proceduri transparente de selecție, prevăzută de lege, pentru un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit. Pe durata mandatului, Avocatul Poporului este independent și imparțial. Acesta nu poate fi supus niciunui mandat imperativ sau reprezentativ.

(4) Avocatul Poporului nu răspunde juridic pentru opiniile exprimate în legătură cu exercitarea mandatului.

(5) Avocatul Poporului nu poate îndeplini nicio altă funcție remunerată, cu excepția activității didactice, științifice sau de creație. Avocatul Poporului nu are dreptul să desfășoare activitate politică și nu poate fi membru al vreunui partid politic.

(6) Imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului, ignorarea intenționată a sesizărilor și a recomandărilor acestuia, precum și împiedicarea sub orice formă a activității lui atrag răspunderea juridică în conformitate cu legea.

(7) Avocatul Poporului poate fi revocat din funcție cu votul a 2/3 din deputații aleși, cu respectarea procedurii stabilite de lege, care să prevadă audierea prealabilă a acestuia.

(8) Modul de organizare și funcționare a instituției Avocatului Poporului se stabilește prin lege organică.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

5. Autorul notează că, potrivit articolului 59¹ alin. (1) din Constituție, Avocatul Poporului asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Alineatul (3) din același articol prevede că, pe durata mandatului, Avocatul Poporului este independent și imparțial. Autorul menționează că pentru a funcționa în mod eficient și pentru a asigura independența mandatului, Oficiul Avocatului Poporului trebuie să beneficieze de un nivel adecvat de finanțare.

6. Cu privire la articolele 10 alin. (2) și 12 alin. (15) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359 din 22 decembrie 2022, autorul menționează că legislatorul a majorat valoarea de referință pentru funcționarii publici din cadrul aparatelor centrale ale ministerelor și al unor instituții independente, fără a modifica valoarea de referință aplicabilă personalului Oficiului Avocatului Poporului. Din sesizare rezultă că autorul s-a adresat Curții după ce solicitările sale cu privire la majorarea salariilor pentru personalul Oficiului Avocatului Poporului au fost respinse de către Parlament și de Guvern.

7. Cu privire la articolul 17 alin. (2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, autorul notează că prevederile acestui articol nu-i permit personalului Oficiului să beneficieze de sporuri cu caracter specific, deși condițiile specifice de activitate sunt comparabile cu cele existente în autoritățile publice care beneficiază de aceste sporuri. Astfel, personalul Oficiului asigură realizarea eficientă a mandatului Avocatului Poporului de supraveghere a respectării drepturilor omului.

8. Cu privire la punctele 9 – 16 din secțiunea „Note” din Tabelul nr. 2, Anexa nr. 3 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, autorul notează că dispozițiile contestate nu stabilesc vreo majorare a claselor de salarizare în cazul Oficiului Avocatului Poporului. Nivelul de salarizare pentru personalul instituției este mai scăzut. Astfel, deși funcționarii publici din cadrul Oficiului Avocatului Poporului nu se încadrează în secțiunea „Note” din Tabelul nr. 2, Anexa nr. 3, sarcinile și nivelul complex al atribuțiilor care le revin angajaților Oficiului sunt comparabile cu funcțiile pentru care prevederile Notei stabilesc majorarea claselor de salarizare față de cele prevăzute în tabel. Cu titlu de exemplu, autorul notează că punctul 9 din Note prevede că clasele de salarizare pentru funcțiile publice de conducere și de execuție cu atribuții în domeniul elaborării și coordonării elaborării politicilor și/sau al avizării proiectelor de acte normative din cadrul ministerelor se majorează cu 6 clase de salarizare succesive față de cele prevăzute în tabel pentru aceste funcții. Această normă omite să stabilească o majorare similară în cazul personalului Oficiului.

9. Cu privire la articolele 13 alin. (3) și 36 alin. (5) din Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), autorul menționează că aceste prevederi nu reglementează expres nivelul de salarizare a Avocatului Poporului și a personalului Oficiului, ci fac trimitere la o lege generală aplicabilă tuturor funcționarilor publici. Autorul consideră că această omisiune afectează independența Avocatului Poporului.

10. Așadar, autorul consideră că dispozițiile contestate nu asigură independența Avocatului Poporului și a personalului Oficiului, așa cum o cer articolele 43 și 59¹ din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea bugetului de stat pentru anul 2024, din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și din Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), ține de competența Curții Constituționale.

13. Conform articolelor 25 lit. i) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. i) din Codul jurisdicției constituționale, Avocatul Poporului este abilitat cu prerogativa sesizării Curții Constituționale.

14. Având în vedere demersul autorului sesizării din 1 iulie 2024, Curtea reține că obiectul sesizării îl constituie prevederile menționate la §§ 2 și 3 de mai sus. Aceste prevederi nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. În procesul examinării cauzei, ca urmare a votării, s-a înregistrat o paritate de voturi. Din aceste considerente, în baza articolelor 60 lit. f) și 66 alin. (5) din Codul jurisdicției constituționale, controlul constituționalității unor prevederi din Legea bugetului de stat pentru anul 2024, din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și din Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) se sistează.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 din Constituție, 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 60 lit. f), 61 alin. (3), 64 și 66 alin. (5) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se sistează* procesul privind controlul constituționalității:

- articolului 10 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418 din 22 decembrie 2023;
- articolelor 12 alin. (15), 17 alin. (2) și punctelor 9 – 16 din secțiunea „Note” din Tabelul nr. 2, Anexa nr. 3 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- articolelor 13 alin. (3) și 36 alin. (5) din Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), solicitat de către dl Ceslav Panico, Avocat al Poporului.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 8 august 2024

DCC nr. 101

Dosarul nr. 224a/2023